

DOMOLJUB

Iz taja vsak četrtak. Cenu mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezno številko se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uroditvstvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 17. junija 1915.

Leto XXVIII.

Nekaj gospodarskega.

Od vseh krajev naše domovine slišimo en glas: Hvala Bogu, letina dobro kažel! Trava po travnikih in senošetih bujna, gošta kakor malokdaj, sadno drevje polno razvijajočega se sadu, njiva žita bogata. Lepše pomladi za rast nihče ne pomni. Meče ravno prav, solnca in toplote dovolj. Vse, kakor si more želeli kmečko srce. Le po hribih je sempatja dolga zima s svojimi kupi snega posmodila s pozebo nekaj jesenske setve, kar pa na splošno prav nič ne pomeni.

In vse tako obdelano! Iz cele domovine čujemo, da je letos naše polje boljše obdelano, nego druga leta, in mnogo več površine. Časi tistim, kateri so ostali doma in prevzeli najvažnejšo skrb za kruh, zlasti našim gospodinjam in ženam! Že prej je po pravici tožil naš kmet, da mu manjka delavcev. Letos so mu najboljše pobrali v vojsko in sicer, kar je gotovo najvažnejše, gospodarje, ki so vodili s svojim umom svoja gospodarstva. V mnogih rečeh se je izkazalo duševno in telesno zdravje našega ljudstva v tem strašnem vojnem viharju, toda krasno obdelana polja prekašajo naše nade in ko zahvaljamo Boga za njegov blagoslov, smo mu hvaležni tudi za vse duševne in telesne darove, za razumnost, pridnost, vestnost, poštenost in neutrudljivost našega ljudstva, zlasti naših kmečkih žen in mater. Svoje težko breme nosijo čudovito; brez mozeve pomoči, same nase navezane izvršujejo svojo nalogo.

Nasveti, ki so v precej obilni meri romali po svetu, so padli na rodovitna tla, seveda v kolikor so bili res pametni. Poskrbeli so naši ljudje, da imajo po hlevih telic in junčkov za naraščaj dovolj; marsikje se je zopet obnovila ovčjereja; tudi svinjaki so polni, kakor po navadi in sicer vkljub temu, da se z žitom živine ne sme

krmiti, in je bilo vsled tega treba krmljenje popolnoma izpremeniti in predruščiti.

Samo ena reč se nam zdi nevarna in zavoljo nje pišem v prvi vrsti ta članek. Tujci so izsledili, da ima naše kmečko ljudstvo dobro zastavljene hleve in zato prihajajo na naše sejme — po hlevih je trgovina z živino sploh prepovedana — in tam v velikih množinah kupujejo vole in krave po izredno visokih cenah. Te cene zapeljejo marsikoga, da gre dalje, nego bi po pametnem gospodarstvu smel, in da proda več, nego je prav. Tujci kupci kupujejo živino zlasti za tovarne, ki izdelujejo mesne konzerve za vojaštvo. Tam se lahko porabi vse in zato je umljivo, da so cene, ki jih ponujajo, zelo visoke. Precej nad 2 K plačujejo boljše vole na sejme.

Ne pozabimo pa dveh reči! Prvič: tudi po vojski bo treba gospodariti. Dobro urejeno gospodarstvo ima trdnejše korenine, nego kupci papirnatega denarja. Kmečko gospodarstvo s praznim hlevom pa nikamor ne more: ni gnoja, ni potrebne mlečne hrane za družino, ni vprežne živine. Drugič: mi smo v ozemlju, kjer vsled hinavskega laškega napada divja vojna vihra. To pomeni, da bo vojak za svojo preskrbo najprej iskal pri nas, kar bo rabil. Čimveč oddamo v druge kraje, tem hujeje nas bo zadela vojaška rekvizicija. Če bi ostali naši hlevi do danes tako polni, kakor so bili pred vojsko, bi se taka rekvizicija veliko lažje prestala. Zapiski živine so se delali ob začetku vojske in kasneje — letos spomladi iznova. Če na podlagi teh zapiskov pride vojaška oblast in zahteva od te ali druge občine neko število volov, se pač kruto pozna, če so vsled prenatlega prodajanja hlevi bolj prazni, nego so bili. Treba je dati vse, kar je; za vprežno delo nič več ne ostane in kmetje, ki so par papirnatih kron več dobili, nego sicer, so vendar tepeni.

Zato prosimo v imenu naše skupne reči, v imenu kmečkih koristi: Nihče naj

ne proda tujemu kupcu, ki bo gnal živino iz dežele, niti repa. Obenem pa varujmo se prekupcev! To prekupčevanje, ki se je bilo v vojnem času razvilo med nami, ni več zdravo. Vol, ki je bil zjutraj od kmeta kupljen, je imel do večera že dvajsetega gospodarja in vsak je pri njem nekaj zaslužil. Prodalo se bo vse še mnogo prelahko; cena bo gotovo tudi primerna ostala, a vsaka reč mora imeti svoje meje, drugače postane škodljiva in potem se je bati, da ne pride oblast tako kakor pri krompirju in žitu in ne nastavi cen. Potlej pa pridejo tožbe in kazni, da Bog pomagaj! Po taki poti se lahko še mnogo več nego ves dobiček, ki se je napravil zavoljo visokih cen, izgubi in zapravi. Na Dunaju se že bliža cena za kilo govedine 7 kronam, za kilo prašičjega mesa pa 5 kronam. To ne more iti dalje! Že zdaj dobivajo z Danskega zmrazilo meso, ki ga prodajajo nekaj nad 3 krone; zraven pa vedno bolj vpisejo mestni ljudje, naj državna oblast poseže vmes in naj nastavi cene, preko katerih se živina ne sme prodajati. Poreče kdo: to ne sme biti; zakaj naj bi kmet ne smel zaslužiti? Toda glavni dobiček spravi vendarle prekupec v žep in — vojska je! Vojna oblast, ki ima danes v naši domovini vso moč v rokah, pa po svojem poklicu skrbi v prvi vrsti za vojaštvo. Zato se ne smemo čuditi, če nerada gleda, da se meso za vojaštvo tako silno draži, in če bo proti temu s svojimi določbami nastopila. Naša dolžnost je o pravem času naše ljudstvo na to opozoriti in to smo storili s temi vrsticami. Gospodarji in gospodinjje naj zato premislijo in odobravalijo bodo gotovo, kar priporočamo.

Stegni roko, ljuba Mati ...!

»Stegni, ljuba Mati, stegni roko — čez gore in loko!« Ta vzdihljaj ponavlja dobro tirolsko ljudstvo v resnih časih in

v posebnih potrebah; ta klic se čuje po tirolskih hribih in dolinah tudi sedaj, ko to lepo deželo ogroža brezvestni sovražnik.

Stegni, ljuba Mati, stegni roko, čez gore in loko, to je bila tudi vsebina prošnji, ki jih je pošiljalo ljubljansko mesto na Antonovo nedeljo iz tisoč in tisoč grl k nebeški zaščitnici in zavetnici Mariji. Stegni roko...! Mati si, kakor nobena. Ti poznaš stisko, bedo, trpljenje in borbe svojih zvestih otrok, svojega ljudstva. Stegni roko —! Tebi se zaupamo. Tvoja roko je nosila božjega Sina, ga je čuvala, zanj je delala, z njegovimi rokami je bila združena v molitvi; zato je sveta, je mogočna ter more vsem pomagati, vse varovati... Reši nas, sovrage je blizu.

V nedeljo, Antonov dan, je bila izbrana skorajda vsa Ljubljana pri prošenski procesiji in pobožnosti, ki je trajala cele tri ure. Molila je zopet enkrat vsa Ljubljana. Mladi in stari, nizki, odlični in najodličnejši so se združili v skupne vzdih: Marija, k Tebi uboge reve...! Lepo je bilo videti kako so se za nepreglednimi vrstami pobožnih vernikov vrstili tudi najvišji vojaški dostojanstveniki, zastopniki dežele in cesarske vlade skupno z državnim predsednikom baronom Schwarz-om. Najodličnejše dame so se s hvalevredno vnamo trudile, da so spravile na noge vse, tudi take osebe, ki jih sicer ni videli pri ljudskih pobožnostih. Zato pa take prošenske procesije, kakršna je bila v nedeljo, doslej Ljubljana še ni videla. Prekosila je vse prejšnje po udeležbi, po splošnosti in po iskreni molitvi.

Privedev je bila pod pokroviteljstvom presvetlega knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča. Vsaka pečero župnij ljubljanskih je imela svoj red, svoje mesto in svoj spored. Čvelorovrstni sprevod se je pomikal izpred šentjakebske cerkve po določenih ulicah na Kongresni trg pred uršulinsko cerkev. Kljub hudi vročini se red ni kalil, ne kazil. Pred cerkvijo je imel presvetli knezoškof ljubljanski v bližini okusno okrašene čudnoze podobe Zalostne Matere božje (iz Florijanske cerkve) pobožnosti primeren govor. S krepkim in ognjevitim poudarkom je slikal položaj, v katerem se nahajamo, ko nas kroginkrog obdajajo sovražniki, ki so se zarotili zoper k a t o l i š k o Avstrijo. V tej stiski je naša bramba naš Gospod Bog. Vsa Ljubljana se je zbrala, da se poniža pred njim in v presrečni molitvi prosi pomoči, zmage in miru. V stiski, ki nas tare, imamo mogočno priprošnjico in pomočnico: Marijo. — Marija je naša mati, pa nas ljubi. To priča ta-le slika Zalostne Matere božje. Nanjo se zanašamo, da nas bo ščitila, saj je to še vselej storila, kadar je bila Ljubljana v zadregi. — 14. marca leta 1704. je bila ob veliki vojni sili tudi procesija od stolnice k Sv. Florianu. Pozneje se je to zgodilo še večkrat, bodisi da je bila suša, deževje ali kuga. Vselej se je čutila blagodejna pomoč nebeske naše Matere.

Marija, izvrši tudi sedaj svoje delo! Reši našo domovino, reši katoliško Avstrijo!

Po odpetih litaniyah je presvetli knezoškof odmolil molitev za mir in podelil blagoslov k Najsvetejšim. Sprevod se je nato pomikal nazaj do šentjakebske cerkve,

kjer je bil še enkrat na prostem blagoslov. Čudodelno Marijino sliko so spremljale belooblečene deklice in dečki iz male kongregacije. Nosile so razne značilne embleme (znake): lilije, palmovce vejice, trnjevo krono i. dr.

Bog daj našim prošnjam in molitvam uspeh!

Bog blagoslovi naše orožje in naše vojake!

Ne marajo.

Kako velik razkol in razdor je nastal v srcih poštenih in razumnih Italijanov, ki so res patriotje, zaradi sramotilnega boja, v katerega sta jih pahnila po framasonih omrežena in zvezana brezvestneža Salandra in Sonnino, je razvidno iz pisma odličnega italijanskega politika, objavljenega v »N. Züricher Nachrichten«, št. 143. Naj navedemo samo nekatere točke:

»Prišlo je čisto drugače, nego smo pričakovali in upali. In z menoj je upala ogromna večina italijanskega ljudstva, kakor tudi večina vseh onih, ki se zavedajo odgovornosti nasproti državi, nasproti ubogi Italiji, ljudstvu in dinastiji. Sedaj pa imamo vojsko, vojsko zoper trintridesetletnega zaveznika, ki je bil zvest prijatelj Italiji ter ji je le dobrote izkazoval... Imamo vojsko zarote in zarotnikov, vojsko temnih moči...»

Kakšno je razpoloženje med ljudstvom, odkar bobne kanoni? Ko bi mogel, bi glasno zaklical, da bi se slišalo vseprek: Dobro, zdravo ljudstvo še danes ne mara te vojske; prvi med resnimi olikanci je ne marajo; trgovski svet je ne mara. Kolnejo jo, razkačeni so. Ako časopisi drugače pišejo, lažejo in hočejo javnost begati...

Vojske italijanska javnost ne mara in vendar jo ima; toda ni je usilil sedanji sovražnik, ki je bil še včeraj naš prijatelj in ki ga v resnici ne sovražimo. To je dejstvo, ki ne obeta zmage. Ruse so morali z biči gnati v boj, nas pa biča — krivda... In če podležemo?

Vsakdo vé, da bo morala Italija, ako bo premagana, plačati svoj poraz ne samo z izgubo benečanskega ozemlja in z delom Lombardije, marveč tudi s tem, da bo nehala biti velemoč in da bo gospodarsko udarjena.

Vsakdo vé, da bi porazu Italije sledile še druge grozote, namreč prekucija in revolucija. Kdor pozna našo deželo in ima pazno oko, lahko uvidi, da se prekucija po mestnih ulicah in deželnih cestah že vlačí... Potem pa gorje sedanji družbi, gorje vladajoči dinastiji, gorje tudi Cerkvi in sveti stolici, ako orkan zdivia, ako zbesne peklenski duhovi!

Tako stoji moja domovina na razpotju; ima vojsko, ki jo radi nje ves svet zaničuje...

Pregled po svetu.

Kaj pravijo nevtralni glasovi o izdajstvu Italije. List »Basler Anzeiger« piše: Čudno, kako malo navdušenja kaže

osebito Francija, da se je Italija pridružila. General Avon ne mara nič slišati, da bi se obe armadi združili ter izjavlja, naj ima vsaka svoje torišče. Že zdaj se kaže v francoskem časopisju neki tak ton, da Italija nima posebnega razloga za hvaležnost Francozov, ker vplivajo nanjo njeni lastni interesi. — Vsi švedski listi, tudi »Sozialdemokrat«, obsojajo nezvestobo Italije. »Dagbla« v Stockholmu piše: Da je Italija posegla vmes, je samo plod hladnokrvne, brezsrčne špekulacije... Teško je najti kaj takega, da bi se dalo primerjati z nasilno brezobzirnostjo italijanske politike. »Punica fides« (punska zvestoba) je bila doslej v pregovoru, odslej se bo rabil v istem zmislu izraz »italica fides« (italijanska zvestoba). — »Svenska Morgenbladet« imenuje italijansko politiko — politiko kamore, Roparska vojska — s to označbo se strinja vse časopisje nevtralnih in civiliziranih držav, ko omenja italijansko brezvestno početje. — »Nya Daglight Allehanda« označuje vojsko, ki jo je napovedala Italija svoji zaveznici, kot »napad cestnega roparja z mečem v hrbet«. Atenski list »Chronos« poudarja, da je najgrša perfidija (verolomstvo), po 30 letih napasti onega, ki je Italijo hranil in krepil. Časopis »Embros« se čudi, da ententa sramotilno dejanje Italije slavi, ter pristavlja: Kdo naj pa vbodoče se izroči svojo existenco drugemu v varstvo, če ni več časti in vesti, ki bi uravnavali medsebojno razmerje držav! — Španski list »Debate« se izraža takole: Možje, ki vladajo našo latinsko sozvestro, so se vsedli za mizo v prodajalni, so izpremenili vladne prostore v kupčijske lokale s podkupljivim osebjem, pa so jeli tržiti z italijansko vojaško pomočjo na nesramen način, ki zbuja nevoljo. Geslo Italije se glasi: »Kdo dá več? Kdo me kupi?« — Čast, dostojnost, dobro ime! Kdo med italijanskimi framasonskimi voditelji se za to meni!

Srbi in vprašanje morske obale. Srbi hočejo na vsak način priti do morja. Najprej so se lotili Skadra, ki naj bi jim bil ključ do morja. Vpadli so v Albanijo ter si hočejo s tem priboriti dohod do Adrije. Srbske čete bodo prikorakale v nekaterih dneh pred Skader. Italijani se radi tega močno razburjajo. Grki in Bolgari so radi novih srbskih manovrov presenečeni. Istočasno se konstatira, da se srbski armadi čisto nič ne mudi nastopiti proti avstrijskim četam in da rajši zaseda ozemlja, ki jih nihče ne brani, kar so sploh delali tudi v vojski na Balkanu s Turki.

Nov zapletek utegne v kratkem nastati na političnem torišču. Čuje se namreč, da bo posegla v svetovno vrvenje tudi Španija, in sicer na način, ki Angliji ne bo preveč všeč. Poroča se namreč iz Geneve: Španija je zaprosila Anglijo, da se naj vrše med obema vladama predgovori glede vprašanja Gibraltarja. Španija zahteva od Anglije, da ji odstopi trdnjavo Gibraltar, ki je bila do leta 1704. v španski oblasti.

Tudi med ameriškimi veljaki se nekaj krha. Odstopil je državni tajnik Bryan. V pismu na predsednika Wilsona, s katerim je naznanil svoj odstop, je izjavil: Pripravljate Nemčiji namenjeno notlo

ji ne morem pritrditi, če nočem kršiti svoje dolžnosti nasproti deželi. Zadeva je tako važna, da ne morem ostati v ministru, ker bi delal krivico Vam, kakor tudi tvari, ki mi je najbolj pri srcu, da se marveč prepereči vojska. Predsednik Wilson je odgovoril, da obžaluje, in prosil Bryan za odpust, ki ga sprejme, ker Bryan to zahteva. Predsednik Wilson izvaja, da sta zadnji dve leti skupno delala in izjavi: Celo zdaj naju ne loči namen, marveč le način, kako naj se popa.

Na Angleškem se sedaj prerekajo o medbi splošne vojne dolžnosti. Novo ministrstvo ni edino. Eni so za splošno vojno dolžnost, drugi proti. Delavci zahtevajo po svojih organizacijah, da se jim dovoli vojna doklada, sicer bodo začeli štrajkati. V belgijskih mestih je zadnji čas nenavadno veliko požarov v podjetjih, ki delajo za vojaštvo. Sumi se, da delavci hočejo na ta način izsiliti mir. Res je tudi, da prihajajo nemški letalci prav pogosto k Angležem za obiske, toda vseh požarov se vendar ne more pripisovati nemškim bombam.

Svetovna vojska.

Italijanske vojne ladje so se dne 9. junija pojavile v dalmatinskih vodah. — Sovražni veliki zrakoplov „Cittá di Ferrara“, dolg 80 m, uničen. — Na bojni črti ob Soči bita in poražena cela divizija Italijanov; več topov zajetih. Enaka usoda je zadela ponovne italijanske napade pri Gradiški in Trziču. — Zvezne čete so v dneh 9. junija zasedle v porečju Dnjestra na črti Lvov—Stanislav važna mesta: Zarawno, Bukacowce, Wojnikow, Halicz in Staslav. Pri tem je bilo ujetih čez 10.000 ruskih vojakov. — Obertyn in Horodenka severno od Pruta v naših rokah. — Kragujevac so obkrali naši letalci in pozdravili z bombami. — En italijanski podmorski čoln je bil potopljen.

Italijansko bojišče. Redka, hladna in nepomembna poročila, ki jih daje general Cadorna v svet, silno vznemirjajo Italijane, ki bi radi velikih zmag in veselih poročil. V začetku so kar poskakovali, ko so čuli našopirjena naznanila o dohodu ruskih čet v naše nezasedene in nebranjene mejne kraje. Zdaj, ko so zadeli na trdo in odpor naših brambovcov, so pa hvalepevi izostali. Cadorna tolaži svoje vernike, da ta stvar ne gre tako gladko, da trepeti in čakati in ugotoviti ob sovržnika itd.

Italijanske bojne ladje so se dne 9. junija pojavile v dalmatinskih vodah. Obreljevale so železnico pri Mihonici, svenike na Visu, Lastovu in Sušacu. Poškodovali so lahko tudi nekaj poslopjij.

Na primorski bojni črti postaja artiljerijski ogenj vedno hujši. V bojih pri gori Krn so imeli Italijani precejšnje izgube. Na južnem pobočju gore je ležalo 300 sovražnih trupel. Poskus sovražnika, prebresti pri Zagradu reko Sočo, je bil krvavo odbit.

Mornariško letalo L 47 je pa 9. junija priplulo nad Benetke. Voditelj poročnik Banfield je vrgel na lope zrakoplovov in na sovražne rušilce več bomb in povzročil požar.

Bivolji — razdiralci žičnih zaprek. Italija uporablja, kakor trdi list »Petit Parisien«, napol divje bivole, da jim razdirajo žične ovire. Pri Monte Corada so spustili baje 500 bivolov, ki so vsled grmenja topov, sproženih v ozadju, zdvijali in pomandrali žične ograje.

Italijanski napadi pri Gorici in Gradiški so bili odbiti. Uradno so poročali o teh bojih dne 9. junija z Dunaja takole:

Prvi večji napad sovražnika, ki so ga včeraj naperile čete v približni moči ene pehotne divizije proti goriškemu mostu, smo odbili s težkimi izgubami za Italijane. Ti so bežali pred artiljerijskim ognjem nazaj in morali pustiti več topov. Enaka usoda je doletela sovražne napadalne poskuse pri Gradiški in Trziču.

Boji ob koroški meji vzhodno od prelaza Plöcken in obojestranski topovski ogenj na ozemlju naših koroških in tirolskih zapiralnih utrdb trajajo dalje.

Namestnik načelnika generalnega štaba, pl. Hšter, fml.

Na bojni črti ob Soči so bili odbiti ponovljeni poizkusi sovražnika, da bi prekorčil Sočo pri Plaveh, Gradiški in pri Zagradu. Italijani so imeli okrog 4000 mrtvih in ranjenih mož.

V okolici Bovca se vrše artiljerijski boji, istotako tudi na vzhodni tirolski meji. — Doslej italijanske čete še niso imele drugega uspeha, kakor da so prišle pri Kobaridu in Trziču deloma na levi breg Soče. — Ob koroški meji je bil 10. junija odbit močan sovražni napad na Freikofl.

Obisk zrakoplova »Cittá di Ferrara« na Reki. Ta veliki plovec se je prikazal nad Reko dne 8. junija ob treh zjutraj. Kake pol ure se je mudil nad pristaniščem. Italijani so vrgli 14 bomb, ki so napravile precej škode. Ganz-Danubijeva tovarena sama je ostala nepoškodovana. Zrakoplov so jeli takoj zasledovati. V par minutah se je dvignilo neko letalo v isto višino in je kmalu splavalo navpično nad zrakoplovom ter vrglo nanj zažigalno patrono. Sledila je strašna eksplozija; dvignil se je visok ogenj steber, zrakoplov je jel goreti. Čez nekaj minut je padel kot goreča razvalina v globočino. — »Cittá di Ferrara« je bil največji italijanski zrakoplov; gonilo ga je šest vijakov in štirje motorji. Podoben je bil velikim Zeppelinovim vodljivim zrakoplovom, dolg 80 m. Ko so prebivalci Lošinja videli, da je ta velikan uničen, je zavladalo med njimi vihravo navdušenje. Ujete krmarje so poslali v Pulj. — Posadka v zrakoplovu je imela pri sebi 80.000 kron avstr. denarja za podkupovanje.

Torpediran podmorski čoln. Neki naš podmorski čoln je 11. junija na severnem

Jadranskem morju torpediral in potopil italijansko barko »Medusa«. En častnik in 4 moške so se rešili. Naši so jih ujeli.

Odločilne bitke v ozemlju Dnjestra in Pruta. Rusi imajo še močne rezerve in si prizadevajo na vse kripelje, da bi ustavili prodiranje zveznih armad pred Lvov. Padeč Przemysla v naše roke še ni odločil končnega poraza Rusov. Z ozirom na daljnje namere je osvojitve Stryja za naše armade važnejšega in večjega pomena.

V dneh od 6. do 9. junija so zvezne čete pritiskale na Ruse **osobito v ozemlju Dnjestra na črti Lvov—Stanislav vzhodno od Stryja. Zavzele so po junaških pohodih mesta: Zurawno, Bukacowce, Siwka, Wojnikow in Stanislav.** Pri tem so zajeli čez 10.000 ruskih vojakov.

Tako se Galicija vedno bolj izpraznjuje in čisti. Rusi se bodo, povsem soditi, polagoma izselili zopet v svoje ozemlje. Sv. sinod je že zahteval, naj se vrne 62 pravoslavnihih popov, ki so jih bili poslali v Galicijo, nazaj v Petrograd. — V južnovzhodni Galiciji so v zasledovalnih bojih zavezniki že 9. junija zasedli severnovzhodno od mesta Kolomea važno postojanko Kulaczkowce. — Armada generala Pflanzer-Baltin je prodrla v neprestanih bojih do mesta Obertyn in do Horodenka (severnovzhodno od mesta Kolomea). Tem gališkim četam se je pridružila še skupina one armade, ki je prodrla čez reko Prut južnozahodno od Kotzmana, ki leži severno Černovic. — Letalci so opazovali, da se vozijo ruski transporti že proti Brody-ju na Rusko.

Kje so sedaj naši domači polki. Dunajski listi poročajo, da se borijo sedaj naši slovenski polki med Nadvorno in Kolomejo. Zadnje dni so se vršili na tem prostoru hudi boji. Glavni poveljniki naše armade na tem ozemlju in dalje proti vzhodu je general Pflanzer-Baltin. Naši so veliki ruski sunek med Nadvorno in Kolomejo odbili in vrgli Ruse ob Dnjestr.

Vzhodno od Kolomeje in v Bukovini so Avstrijci srdite ruske napade krepko odbili. — Armada generala Pflanzer je prepodila zadnje ruske ostanke ob reki Prutu iz Bukovine. Zopetni plen: čez 5000 ruskih vojakov.

Na najsevernejšem bojišču (gubernija Kowno) so bili boji z močnimi ruskimi oddelki okoli mesta Šawli. Nemci so ujeli 2250 Rusov. Južno od reke Njemen je bilo od 6. junija dalje ujetih 3080 Rusov ter zaplenjenega mnogo streliva. — Rusi so izpraznili že tudi obmorsko mesto Vindavo.

Nemško-francosko bojišče. Francozi še zmerom mislijo, da bodo prodrli nemško moč v bližini mesta Arras. Nedavno so se navalili z velikansko silo na nemške postojanke, toda zoper porenške in bavorske polke niso zmogli ničesar opraviti. Zdi se, da so Francozi poizkusili to pot zopet s črnimi četami, a so dobili hude batine. — Nemško uradno poročilo dne 11. junija se glasi: Sovražni napadi severnovzhodno od višine Loretto, kakor tudi ponovni napadi na naše postojanke severno in južno od Neuville so se izjalovili. Boj v jarkih severno pri Ecurie še traja. Jugovzhodno od Hebuterne in pri Beaumontu smo sovražne napade včeraj in danes ponoči odbili, samo na potu proti Serre Mailly so dosegli Fran-

cozi neznanen uspeh. Dne 9. junija v Champagni osvojevale jarke so sinoči skušali Francozi zopet iztrgati. Z močnimi silami in na široki fronti so napadli severno od Le Mesnila do severno od Beau Sejourja. Napad se je popolnoma ponesrečil z najtežjimi izgubami za sovražnika. Obnovljene ponočne napadalne poskuse smo zadušili že v kati. — Najvišje vojno vodstvo poroča, da so nemški vojniki odbili dne 7. junija širok francoski napad severozahodno od Soissons. Nemško postojanko jugovzhodno od Varennes je sovražnik 6. junija ponoči napadel; uporabljal je zažigalne bombe, ki so preplavile jarke z lahke gorljivo tekočino; toda bežati je moral s težkimi izgubami nazaj v svoje jarke. — Nemški letalec je vrgel 22. maja na Paris 8 bomb. — Nemški podmorski čolni so v dneh od 3. do 7. junija zopet potopili šest angleških ladij. — Dne 10. junija sta bili potopljena na angleškem vzhodnem obrežju dve torpedovki in angleška ladja »Express«. — Nemški podmorski čolni imajo se vedno srečo.

Boj za Dardanele. Dne 28. maja je bila ob dveh popoldne pri Sigidere, severno od Sedil Bahra, torpedirana neka velika angleška bojna ladja. Dve drugi ladji sta jo hoteli spraviti proti Imbrosu, a se je med vojnjo potopila. — Angleži in Francozi so izgubili v boju od 5. do 6. junija pri Arbatu 2000 mrtvih. V bojih pri Sedil Bahru so bile izgube veliko večje. — Ali so Angleži in Francozi že sploh kaj dosegli v Dardanelskih vodah? Drugega nič, kakor da so izkrcali okrog 100.000 mož, toda od tega to — po angleškem štetju — izgubili do 60 tisoč mrtvih in ranjenih. Navzočnost podmorskih čolnov napravlja Angležem težje skrbi in stitnosti. — Turki so pa obenem započeli vojno delo ob Sueškem prekopu. Pol leta so se pripravljali, preden so se mogli in smeli odločiti za napad na angleško potest.

Na Balkanu. Ob srbski meji so se vršile tuintam artiljerijske praske, ki so brez pomena. Pri Koritu so naši razkropili četo Črnogorcev, ki so imeli avstrijsko uniformo. — Dne 9. junija jutraj so obiskali naši letalci Kragujevac ter vrgli več bomb na arzenal. Nastala sta dva požara. Letalci so se srečno vrnili. — Naš podmorski čoln IV. je potopil 9. junija dopoldne 30 milj zahodno od Sv. Ivana Medua neko angleško križarko vrste »Liverpool«, ki je vozila zavarovana s šestimi rušilci. Naša mornariška moč dela previdno, a vrlo in junško.

Kaj bo z Romunijo? Snubijo jo od več strani. Ali se bo znala oiresti snubačev, ki ne prihajajo iz ljubezni, marveč zato, ker so v zadregi in stiski, ko jih avstrijsko in nemško orožje tako silno pritiska. Romunsko časopisje priznava velik pomen zopetne osvojitve Przemysla ter dejstvo, da Rusom primanjkuje municije. V splošnem so rusofilski voditelji v Romuniji, zadnje čase postali nekam mirni in malodušni. Rusija pa vedno moleduje pa tudi pretiti je jela. Milanski list »Secolo« poroča, da je dobil iz Bukarešta brzojavko, ki se glasi: Romunski ministrski svet je sklenil ostati še nadalje nevtralen; ruskih ponudb ni možno sprejeti.

Boj v kanalu Porto Corsini.

Boj v kanalu Porto Corsini je vodil unijski ladjin kapitan Horty pl. Nagyhánya, poveljnik križarke »Novara«, rojen Oger, eden najboljših pomorskih častnikov, ki je tudi že dolgo cesarjev krilni pobočnik. Poveljeval je križarki »Novara«, torpedovkam »78«, »79«, »80«, »81«. Vse so se dobro bile.

Nekdo, ki se je bitke udeležil, jo tako le popisuje:

V temni noči se vozimo proti italijanski obali. Okoli 3. ure se pripeljemo do višine Porto Corsini. Ko se nekoliko zasvetli vdere »Scharfschütze« v kanal. Močna bora in visoki valovi zelo otežkujejo vožnjo.

Komaj se nahajamo v kanalu, počita na kopnem dva strela. Poveljnik »Scharfschütze«, korvetni kapitan, otvori takoj ogenj. Govoriti so pričeli naši 7-cm brzostrelni topovi, šest jih je bilo, in strojne puške. Takoj je odgovarjala neka skrita baterija in puške pehote so se ji pridružile. Na breg hite italijanske mornariške in armadne čete. Hitro jih je pričel podirati ogenj naših strojnih pušk.

Neki italijanski mornariški častnik, najbrže poveljnik obrežne baterije, je kmalu padel. Zadelo ga je več krogel.

Sledi kritičen trenutek. Dva vojaka straže sta pričela streljati na našega poveljnika, krogle so brenčale poleg njega, a ostal je ravnodušen. Strelca je kmalu ustrelil mornariški kadet Nicora z dvema streloma iz samokresa.

»Scharfschütze« se je nahajal zdaj poleg nekega strelskega jarka, v katerem je s svojim ognjem pobil skoraj vse sovražnike, med katerimi so se nahajali tudi črnici.

Italijane je naš ogenj prestrašil in presenetil. Več jih je dvignilo roke, češ, da se vdajo, neki Italijan je skočil s telefonskima školjkama na ušesih iz neke telefonske postaje, da zbeži, a podrla ga je krogla.

Najbolj nas je presenetilo, ker nam je zaklical neki višji italijanski mornariški častnik: »Cosa volete?« — »Kaj hočete?« Kmalu nato ga je vrigel zračen pritisk neke granate na tla, nato ga je ustrelila krogla naše strojne puške.

»Scharfschütze« se je peljal še bolj v kanal. V boj sta posegli še dve italijanski obrežni bateriji. Mirno smo odgovarjali na njih ogenj in streljali tudi na tabor lop, na vojašnico in na tri jadrnice, iz katerih so streljali na nas s puškami. Tudi semaforško postajo smo ljuto obstreljavali.

Z morja se je udeleževala boja »Novara« s svojimi 10-cm topovi.

Ko smo dovolj porušili, se je odpeljal »Scharfschütze« nazaj na odprto morje, da se združi z brodovjem. Kakor da bi bili blazni, so streljali Italijani na nas. Krogle iz pušk so prasketale, težke granate so padale na obeh straneh ladje v morje. Zadelo niso, niti en mož ni bil ranjen.

Iz tega peklenskega ognja je prišel »Scharfschütze« nepoškodovan. En sam strel bi bil lahko ladjo hudo poškodoval.

Izven kanala se je umaknil »Scharfschütze«, »Novara« pa je, krita po rušilih, lahko naprej streljala.

Nam so ukazali, naj spremljamo v Pulj v popravilo zadeto torpedovko 80. Na tej torpedovki se je posebno odlikoval neki rezervist, ribič po poklicu, Krogla, ki se je razpočila v obednici, mu je popolnoma odtrgala desno roko do komolca. Z jermenom jo je obvezal in je z levico delal pri črpalnici vode, ne da bi bil enkrat zaječal.

Zgodaj dopoldne smo došli s torpedovko 80 v Pulj, kjer smo hitro škodo popravili. Tam smo se sestali tudi z ostalimi torpedovkami in z »Novaro«, ki je bila sicer večkrat zadeta, a ne posebno poškodovana. Neka italijanska granata je ubila pet mož.

Italijanske izgube so morale biti zelo težke. Videli smo namreč, kako da so ljudje cepali v ognju.

Pri nas je slo vse kakor pri kabi naj. Duh Tegetthoffov, Sterneckov, Puzarov in drugih junakov pri Visu se je zopet vzbudil.

Tedenske novice.

Železniški promet je zdaj zelo skrten. Na južni železnici vozijo vlaki od Nabreszine dalje proti Ljubljani. En vlak, takozvani aprovizijski vlak, vozi izjemoma tudi potnike. Iz Trsta proti Ljubljani vozi vlak preko Herpeli v Divaco, ter odhaja iz Trsta ob 7. uri 35 minut jutraj. Za vožnjo z železnico iz Trsta je treba »prehodnice«.

Še zmerom premalo drobiža. V evanem okrožju goriške Vipavske zelo primanjkuje drobiža. Deloma ga spravlja občinstvo, ki tako ovira promet; vozačivo plačuje le s papirnati denarjem, drobiž pa odnese s seboj. — Tudi tobaka je bilo zmanjkalo v Ajdovščini.

Nesreča v Ljubljani. Ob progli južne železnice blizu Cesarskega vrta je čaka 10. junija več otrok na vojaški vlak. Ponesrečil se je zapletla Sletna deklica Franca Celarc v stroj, ki ji je raztrgal nogo; drugo deklico Doro Furlan je vlak vrgel v stran.

Vpoklic črnovojnškov se odgodi do 15. julija. Ugodni uspehi zadnjih prebranih omogočujejo, da se za 21. junij 1915 do ločni vpoklicni rok rojstnih letnikov 1878 do vključno 1886 avstrijskih črnovojnškov zavezancev in bos.-herc. vojaških zavezancev v evidenci druge rezerve odgodi do 15. julija, kar je zlasti iz gospodarskih razrov za javnost velike važnosti.

V Gorici je sedaj življenje še vedno precej redno, dasi vihra v bližini bitka. Ljudje prihajajo kakor po navadi s svojimi pridelki v mesto; od 6. do 9. ure dopoldne so ulice polne okoličanov in kupčevalcev. Mestna uprava izdaja oklice sedaj tudi v slovenskem jeziku. Častniki pravijo, da v bližini bojne črte še nikjer niso našli toliko prometa in tolike hladnokrvnosti med ljudmi, kot v Gorici. — Tudi razpoloženje prebivalstva v Trstu je zaupljivo.

Ponesrečil se je dne 6. junija na Vrzdencu pri Horjulu občespoštovan posestnik Janez Logar. Prekucnil se je nanj voz obložen z brezovimi mlajčki in ga tako nevarno poškodoval, da je kmalu nato umrl.

Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 9. junija, dopoldne.

I Italijanski vojni ujetniki v Ljubljani.
11. in 12. junija so s posebnim vlakom pripeljali v Ljubljano 400 italijanskih vojakov in dva častnika (nadporočnika). Izvzemši nekaj bersaglierov in pionirjev pripadajo vsi 30. italijanskemu polku. Premagale in ujele so jih naše čete, ki so bile skrite v zasedi na obeh bregovih Soče, v trenutku, ko so dovršili most in hoteli iti na vzhodni breg Soče. Povečini so Neapolitanci, male, slabotne postave v starosti od 17 do 23 leta. Z ozirom na delo, pri katerem so bili ujeti, so zelo pomanjkljivo oblečeni. Zanimivo je bilo gledati, kako trdno so se na tukajšnjem glavnem kolodvoru zavili v podane jim civilne in vojaške plašče, ker jim sveži jutranji zrak očividno ni ugajal. Eden obeh nadporočnikov je pisal svojem v Italiji pismo, katero je v nadaljno odposiljatev oddal službujočemu častniku na kolodvoru. V pismu pravi, da je le s čudežem ušel poginu, ker so Avstrijci ves njegov bataljon popolnoma uničili in da je presenečen nad ljubeznjivim postopanjem avstrijskih častnikov; kaj takega ni pričakoval. Službujoči nadporočnik ga je opozoril, da njegovega pisma italijanska cenzura ne bo pustila skozi, nakar je italijanski nadporočnik spisal drugo pismo, v katerem je dogodke omilil. To pismo je že oddano.

Važno posvetovanje v Vipavi. Dne 8. junija so se zbrali župniki, župani in odborniki vipavskih občin k važnemu posvetu, ki se ga je udeležil tudi deželni glavar kranjski dr. Ivan Šusteršič. Domenili so se z ozirom na to, da je vipaska dolina v neposredni bližini bojne črte, o vseh vprašanih, ki se tičejo dajatev vojaštvu, skode, ki bo nastala in glede preskrbe z živili. Deželni glavar je izjavil: »Kakor mi zatrjuje vojaško poveljstvo, je skoroda izključeno, da bi sovražnik prodril in prišel na Vipavsko. Vendar v slučaju vpada — razen ako vojaštvo to zahteva — ostanite vsi na svojem mestu. Izkušnja v Galiciji sči, da je še najbolje za one, ki so ostali pod lastno streho!« — Ob sklepu je glavar pohvalil pridnost onih, ki so ostali doma in obdelali polja.

Izgubila se je 82 let stara poljska begunka Marija Gowenda, pristojna v občino Podboršt v župniji Št. Vid pri Zatičini. — Kdor izve zanjo, naj blagovoli takoj obvestiti županstvo Podboršt.

Na severnem bojišču je padel paznik deželne prisilne delavnice g. Mihael Pogačnik. Bil je četovodja strojnih pušk. Njegov poveljnik sporoča, da se je boril in padel kot zgleden junak za domovino. Pokojni je bil mož-značaj, vesten v službi in odločen pristaš S. L. S.

Oglasil se je po preteku osmih mesecev Franc Omejc iz Čepelj pri Dobrovi. Žena Antonija piše, da je bil njen mož, sedaj ujetnik v mestu Pysianka (gubern. Irkutsk), več let naročnik »Domoljuba« ter bi rada videla, naj bi se dopisnici ponatistili v to lažbo onim, ki od svojcev ne dobijo nič sporočil. Prvo kratko pismo je pisano 2. aprila, drugo pozneje. Glasi se: »Pozdravljam vse prav srčno in želim vesele binkoštno praznike!« Na drugi dopisnici pravi: »Naznanjam, da sem živ in

zdrav na Ruskem. Nič mi ni hudega; mislim, da se letos še vidimo, če bom ostal zdrav. Pristrčno te pozdravljam in vse druge! — Franc Omejc.« — Pisemce tudi kaže, da naši možje v malo besedah veliko povedo.

Služba božja na bojišču. Vojni škof Emerik Bjelik je razposlal na vse vojaške kurate sledeči ukaz: »Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo avstrijski cesar Franc Jožef I. je milostno odredil, da se povsod, kjer se doslej še ni zgodilo, celokupnemu moštvu, tudi črnovojnikom, oskrbi ob nedeljah in praznikih služba božja s primernim nagovorom. Poveljniki naj moštvu zakažejo, da se bo z vnemo udeleževalo nedeljske službe božje.« Vojaški škof je izdal skupno s to odredbo še posebno navodilo svoji katoliški duhovščini na bojišču, ki vojnim kuratom priporoča, naj se ondi, kjer vse moštvo ne more biti naenkrat pri sv. maši, poslužujejo podeljene jim pravice, da smejo dvakrat maševati. Tudi jim polaga na srce, naj bo združena s službo božjo primerna pridiga in naj se nudi na bojišče odhajajočim vojakom prilika za prejem sv. zakramentov.

Dobra letina se nam obeta. Deževalo je zadnje dni skoraj v celi državi, kar je na polje jako dobro vplivalo. Žeti prično na Ogrskem v dveh ali treh tednih. Zelo pride v poštev tudi srednja in zahodna Galicija, kjer so kmetje polje dobro obdelali. Strokovnjaki sodijo, da se pridelata letos v Galiciji 50 odstotkov povprečne gališke žetve.

Razsvetljava v Trstu. Predsedstvo c. kr. policijskega ravnateljstva javlja v tržaških listih: »Naznanja se javnosti, da se mora vsled odredbe vojaških oblasti razsvetljava mesta Trsta in proti morju ležečih ozemelj kolikor mogoče omejiti. Zlasti morajo biti okna na vseh poslopjih in napravah, ki leže ob obrežju ali pa so obrnjene proti morju, zastrta tako, da ne more ven noben svetlobni žarek. Istotako smejo tovarne in druga obrtna podjetja delati ponoči le ob zastrti luči. Prebivalstvo se pozivlja, da se strogo ravna po teh naredbah.«

Petrolej iz Galicije. Ker je gališko ozemlje, kjer so petrolejski izvirk, zopet v avstrijskih rokah, se bo v kratkem začel uvažati petrolej iz Galicije v Avstrijo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 ³/₄ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Razne novice.

Pred novo krizo, ki se lahko konča z razkolom med Nemčijo in Ameriko, stoji mo. Zadeva potopljene ladje »Lusitanijs« še ni poravnana. Amerika je izročila Nemčiji posebno noto, ki je ni podpisal tajnik minister Bryan, ampak njegov naslednik Lansing. Ali pride do popolnega razdora? Najbrž ne. Vendar bi se pa v najhujšem slučaju stvar izpremenila le po imenu, saj na pomorsko vojsko z Ameriko ni misliti, sovražniki Nemčije pa itak dobivajo pomoč iz Amerike, ki jih zalaga z orožjem in municijo.

Za obrambo Dardanel so turške oblasti zbrale v Carigradu tudi močno sirsko armado: 200.000 mož. Ako pridejo Italijani pomagat Angležem, bodo našli dosti dela.

Bolgarija je trdno odločena, da pod vsakimi okoliščinami ohrani do konca vojske najstrožjo nevtralnost.

Kako je v Przemyslu. Mesto samo ni preveč trpelo in je snažno; razdejana je pa okolica. Sedaj je v mestu veliko taborišče vojakov. Živil je dosti. Izmed civilnega prebivalstva je bil v mestu ostal tudi pomožni škof Fischer. Veliko hiš so Rusi oplenili in odpeljali klavirje ter boljše pohištvo na Rusko. Dne 6. junija je bila v mestu velika vojaška slavnost, ko sta mesto obiskala nadvojvoda Friderik in prestolonaslednik Karel Franc Jožef.

Izpraznitev Galicije. Ruski listi radi ali neradi priznavajo, da se ruska armada čedalje bolj umika proti lastni meji. Toda priznati poraze — ni prijetno in ne lahko. Kako poročajo? Pravijo: »Začasno bo treba zopet izprazniti Galicijo, ker so Nemci spravili na bojišče številne čete in je špionaža v Galiciji tako spretno urejena, da so sovražniki (Avstrijci in Nemci) znali dobiti v roke vsak čas važne podatke o naših postojankah. Te okolnosti nas silijo, da mora glavni generalni štab izdelati načrte za nove boje.«

37.000 bolnikov v srbski armadi. Švedski list »Tagblad« je zvedel, da je sedaj še 37.000 bolnikov med srbskimi vojaki. 8000 je bolnih na legarju.

Učinek 42 cm možnarjev. Ko so naši zopet zavzeli Przemysl, se je videlo, kako strašen učinek imajo veliki možnarji. Krogle so zdrobile tri metre debele betonske stene; izkopale so luknje, ki so bile do 8 metrov globoke in do 15 metrov široke.

Sprejem naših čet v Przemyslu. Prebivalci, 20.000 jih je bilo med vlado Rusov v mestu, so bili nepopisno navdušeni. Može in žene so plakale veselja. Več vojakov je ob vходу v mesto videlo zopet svoje. Ginljivo je bilo, ko so trčili skup Avstrijci in Bavarci, ki so vdrlili iz raznih strani v mesto. Častniki in vojaki so se objemali. Zvonjenje zvonov je slavilo zmago. V vseh cerkvah in sinagogah so bile zahvalnice. Podžupan — župana so Rusi izgnali v Sibirijo — je pozdravil prvo patroljo, ki je došla v mesto. Z vseh streh so plapolale avstrijske in nemške zastave. Ni še znano, kako se je izpraznil Przemysl, tudi še ni znano število ujetnikov in množina plena, a nizke pač te številke ne morejo biti. Ruska posadka se je morala umikati le v vzhodni smeri po železnici in

cesti v Grodek, a tako železnico kakor tudi cesto je že več dni obsipaval z vseh strani ogenj naše artiljerije.

Zaprto mesto. Nemški generalni upravitelj za Belgijo je odredil, da se mesto Mecheln od 3. junija dopoldne naprej popolnoma zapre. Mesto ne more več občevati z zunanjim svetom in prebivalci zunaj Mechelna pa ne morejo občevati več s prebivalstvom v Mechelnu. Ta stroga odredba se je vpeljala radi tega, ker so se delavci v Mechelnu protivili v mechelskih prometnih delavnicah opravljati službo. Izgovarjali so se, da se delavec ne more siliti, da bi delali za nemško armado. Že dne 25. maja je okrožni načelnik izjavil, da gre tukaj edino le za dela, ki so potrebna, da se vzdrži železniški promet. Okrožni načelnik je izjavil, da se torej vsled delavskega zadržanja škoduje belgijskim gospodarskim koristim. Kljub temu se je tajni odpor nadaljeval, tako da je generalni upravitelj dne 30. maja stavil delavcem do 2. junija ultimat. Ker pa se delavci kljub temu niso vrnili na delo, se je mesto Mecheln od 3. junija zjutraj naprej popolnoma zaprlo. Ta odredba ostane tako dolgo v veljavi, dokler se delavci ne podvržejo ukazom generalnega upravitelja.

Radi žetve. Ministrski predsednik grof Stürgkh in ministri baron pl. Heinold, dr. pl. Schuster, Zenker in baron Engel so bili v Budimpešti, kjer so se vršila posvetovanja z ogrsko vlado glede vprašanih bodoče žetve.

Kdo je naredil vojsko. Moskovski list »Ruskija Vjedomosti« poroča, da so agenti Barrera italijanskim listom, ki so hujskali na vojsko, izplačali do izbruha vojske 70 milijonov frankov v zlatu. V tej vsoti pa niso všteti zneski, ki jih je dobil d'Annunzio in ki presega milijon frankov.

Iz Pulja. Okrajno glavarstvo je izdalo sledeči razglas: V stanovanjih se sme prižgati luč le, če so okna tako zastrnjena, da ne prodre noben žarek svetlobe. Kdor se ne bo pokoril temu, bo odstranjen iz trdnjave oziroma aretiran. Vsa podstrešna stanovanja se morajo takoj izprazniti in zapreti. Ponoči ne sme nihče na podstrešje. — Končno se naznanja, da bodo vse osebe, ki nimajo trakov na rokavih, odvedene iz Pulja.

Velikanska izguba. List »Courant« naznanja, da je bilo meseca majnika torpediranih in potopljenih 105 trgovskih in obrežnih ladij v angleških vodah.

Nevarna bolezen grškega kralja. Profesor dr. baron pl. Eiselsberg je 5. junija ob 9. uri dopoldne na kralju izvršil operacijo s krajevno anestezijo. Operacija, pri kateri se je odstranil del rebra, je popolnoma uspela in jo je kralj dobro preстал. Po operaciji se je čutil kralj Konstantin olajšanega ter je kadil cigareto. Zdravniki in kraljeva okolica so se zadovoljivo izrazili o uspehu operacije, vendar bo zdravljenje dolgotrajno.

Francosko zračno brodovje napadlo glavni stan nemškega prestolonaslednika. Dne 5. junija, zjutraj med 4. in 5. uro, so francoski zrakoplovci vrgli na glavni stan nemškega prestolonaslednika na zahodnem bojišču 178 bomb. Neko francosko uradno poročilo pravi, da je mnogo bomb

in pišic zadelo svoj cilj. Nemci so zrakoplove krepko obstreljevali, a jim niso napravili škode, tako da so se vsi srečno vrnili. Iz Berolina se k temu napadu uradno poroča, da so francoske bombe ubile več navadnih vojakov, a druge posebne škode pa niso napravile.

Dopisi.

Podgorje pri Kamniku. V Podgorju je umrl 1. junija občeznani lovec Jurij Vavpetič, po domače »Narobetov Jur«. Že od mladih dni se je pečal z lovom, ki mu je bil vse življenje nad vse ljub in drag. Stoinstokrat je prehodil polja in gozdove v kamniški okolici in prebrskal vsak kotiček. Nobena goščava mu ni bila pregosta, nobena pot predolga, nobeno vreme pregrdo, ni ga zadrževala od lova ne noč, ne dan. Nobena divjačina ni bila pred njim dovolj skrita; če je le bila v revirju, on jo je gotovo dobil v roke. Kdo naj presteje vse zajce, jerebice, ključače, ki jih je podrla njegova puška! — Bil je tudi navdušen in delaven občinski odbornik S. L. S. V znak priznanja se je občinski odbor korporativno udeležil njegovega pogreba in mu naklonil krasen venec. Ves njegov pogreb je pričal, kako zelo je bil rajni priljubljen med ljudmi, ki so se udeležili pogreba v izredno velikem številu. Naj v miru počiva!

Polje pri Muljavi. Malo se čuje in bere od našega kraja, dasi je po Jurčiču znana Muljava vsakemu slovenskemu izobražencu. Zdaj pa smo se oglasili, da izrazimo malo hvaležnosti nekaterim. Vedni spomin bomo ohranili na našega rojaka, v Novem mestu umrlega kanonika Špendala, po katerega nemalem zaslužku — imamo zdaj šolo doma. Ljudstvo čimdalje bolj uvideva, kolika dobrota je šola, ako je blizu. Zato ni čuda, da je tudi v teh izrednih razmerah pri nas skoro reden pouk vsak dan. Ljudstvo nekako živi in dela s šolo in rado podpira nje trud. V tem oziru se kaže prav posebno požrtvovalnega Ignacij Špendal, posestnik in trgovec na Polju, ki med drugim vsako leto radevolje in brezplačno pripelje na okrašenem vozu — vse šolske otroke — v oddaljeni št. Vid k procesiji sv. Rešnjega Telesa. Bodi mu na tem mestu izrečena zahvala v imenu vseh občanov, kakor tudi za vso njegovo naklonjenost napram šoli, ki potrebuje še vedno gnotne podpore in odkritosrčnih prijateljev. Naj bi našel povsod enakih posnemovalcev — posebno v teh časih težav in gorjaj!

Gospodarske vesti.

g Kosci in žanjice za kmetovalce. Deželni odbor kranjski je po posredovanju deželnega odbora goriškega dosegel, da se dajo goriški kosci in žanjice za letošnje košnjo in žetev kranjskim kmetovalcem na razpolago, in sicer pod sledečimi pogoji: Kosci dobe poleg stanovanja dnevno mezdo 4 krone, če se sami prehranijo. Če

jih hrani delodajalec, dobe pa le 2 K 50 vin. dnevne mezde. Žanjice, ki se lahko uporabijo tudi za druga ženskam primerna poljska dela, dobe pri lastni prehrani 2 K 50 vin. na dan, če pa jih prehrani delodajalec, dobe pa le 1 K 50 vin. na dan. Vrhu tega morajo delodajalci v vsakem slučaju prevzeti tudi stroške za pot z Goriškega v kraj dela, kakor tudi stroške vrnitve glede prevzetih delavskih moči. Če se bo zahtevalo zadostno število delavskih moči, bo deželni odbor priredil poseben železniški vlak za prevoz delavcev, da se znižajo potni stroški. Kmetovalci iz Kranjske, ki so voljni pod navedenimi pogoji prevzeti kosce in žanjice, naj to čim preje deželnemu odboru sporočijo, koliko koscev odnosno žanjic se zavežejo prevzeti.

g škropljenje trt. Prišel je čas, ko se treba trte v prvič škropiti zoper peronospero ali palež. Tega dela naj nihče ne zamudi, ker zna sicer bolezen v sedanjem mokrem vremenu trto hitro napasti. Za prvo škropljenje jemljemo enodostotno galično-apneno zmes (na 100 l vode 1 kg modre galice in 1 kg neuglašene ali živega apna), ali enodostotno Martinijevo zmes (na 100 l vode 1/2 kg modre galice, 1/2 kg galuna in 65 dkg živega apna), ali enodostotno raztopino tenaksa (1 kg tenaksa na 100 l vode brez apna), ali pa 1/2- do 2-odstotno perocidovo-apneno zmes (na 100 l vode 1/2 do 2 kg perocida in 30 dkg živega apna). Neuglašeno apno se najprej z 2—3 l vode ugaši in potem vsaj v 20 l vode dobro razmeša v redke apnen belež (apneno mleko). V ostalih 80 l vode se že poprej nameri in raztopi galica, oziroma galica in galun ali perocid. Obe raztopini se nato zlijeta skupaj in se zmes dobro premeša. Pri napravi perocidovo-apnene zmesi je vselej treba izliti perocidovo raztopino v apnen belež, ne pa narobe. Nato se še z reagentnim papirjem preizkusi, ali smo vzeli apna zadosti. Če pomočimo v zmes kosček belega fenolftaleinovega papirja, mora postati rdeč. Ako pa ostane papir bel, je bilo apna vzeto premalo in treba ga je še dodati. Kdor jemlje mesto neuglašene apna že ugašeno, ga mora vzeti na težo dva do trikrat več, ker je ugašeno apno težje ko suho, živo apno. — Deset do štirinajst dni po prvem škropljenju, tedaj tik pred cvetenjem, se škrope trte v drugič in tri do štiri tedne po drugem škropljenju v tretjič. Za drugo in tretje škropljenje jemljemo za polovico močnejše raztopine kot v prvič. Pri vsakem škropljenju je treba tudi grozdje temeljito poškopiti. — Novo mesto, 1. junija 1915. — R. Skalický.

GOSPODARSKI IN TRŽNI PREGLED.

V zadnjem času smo večkrat slišali, da mislijo vpeljati za govejo živino maksimalne — najvišje cene. Pri živi teži bi se plačalo za 100 kg 180 K. Pri sedanjih razmerah ni to posebno verjetno. Ako se vpeljejo najvišje cene, se morajo vpeljati za celo cesarstvo in za Ogrsko. Sedaj se plačuje goved že čez 3 krone 1 kg. Največ dobička imajo Ogrji, ki tudi največ debele živine prodajo. Da bi ogrski ministri kaj takega privolili, je zelo neverjetno, ker imajo od sedanje draginje največji dobiček

ogrski kmetje. Tudi našim kmetom se mora privoščiti večji dobiček. Revez mora delati poleti zjutraj od treh do enajstih popoldni. Mesa vendar skoro nikdar ne vidi. Mesa vendar skoro nikdar ne vidi. Zadoljijo se z močnikom, s krompirjem, zeljem in žganci. Kdor bo hotel meso jesti, zelje in krompir plačati. Pozna se pa prav ga bo moral plačati. Pozna se pa prav ga bo moral plačati. Če se 1 kg proda za 1 krono celovico, če se 1 kg proda za 1 krono celovico. Pri srednjem volu je to že 600 kron. Kdo pa more kmeta prisiliti, da bi prodal po teh določenih cenah? Za vojaštvo je potrebno zahtevati. Toda vojaška uprava se more dostoj teža še ni storila. Upajmo, da tudi zasnaprej ne bo.

Čudno je, da vse le kmeta gleda, če nekaj več dobi za svoje pridelke, za druge, ki imajo res velike dobičke, se pa še ne zmenijo ne.

Sladkor je bil pri nas že dozdej zelo drag. Tako bolj na skrivaj smo izvedeli, da stane tovarnarja 100 kg sladkorja okoli 18 kron, naredimo na okroglo 20 kron. Davka plačajo 34 kron za 100 kg, to bi bilo skupno 54 K ali za 1 kg 54 vinarjev. Na drobno ga pa že čez 1 krono prodajajo. Pri tem velikem dobičku pa vendar tožijo bogati tovarnarji, da je še premalo čistega. Jeseni mislijo podražiti sladkor za 15 vinarjev pri 1 kg. Pravijo, da morajo peso dražje plačati, delavci so dražji, stroški so narasli... Čudno je pa, da morejo na Nemškem prodajati sladkor za 21 mark. Tovarnarji pa še nič ne mislijo, da bi s cenami poskočili. Prav isto je z železom. — Zdej razumemo, zakaj so zlasti tovarnarji tako hudi na ožjo trgovsko zvezo z Nemčijo, da bi z njo tvorili isto carinsko ozemlje. Te velike predoravice tovarn in ta grozna draginja železa in sladkorja bi zginjila. Seveda tudi mi nismo za to, ker ljubimo pristo in veliko Avstrijo. Svoboda bi pa vendar pri tem precej trpela, čeprav za kmeta ne bi bilo slabo. Država bo pa morala po vojski mogočnim kartelom rožičke pokazati. — Ko so pri nas zvedeli trgovci, da se bo sladkor jeseni podražil, so naglo naročili silne množine. Navadno se je prodalo od jeseni do maja pri nas (brez Ogrske) 5 milijonov q sladkorja, na vsakega človeka povprečno čez 15 kg. Letos pa 7 milijonov q ali na vsakega človeka po 23 kg. Kljub temu sladkorja zelo primanjkuje. Trgovci pravijo, da ni vagonov za prevajanje. Toda železniški minister je dokazal, da je bilo vagonov zadosti. Zdej se splošno misli, da so trgovci nakupili velike množine sladkorja po starih nizkih cenah, prodajali bi ga radi po novih cenah jeseni. To dobro željo vsak lahko razume, ker bo prinesla trgovcem brez truda in nevarnosti 35 milijonov K čistega dobička. — Tudi v Belgiji so se začele cene sladkorja dvigati. Nemška vlada je precej ukazala popisati vse zaloge. Ko se je dokazalo, da je sladkorja še čez potrebo v deželi, je določila najvišje cene in odredila velike množine sladkorja za krmo živini. Za vojake rabi vojaška uprava v Belgiji veliko sladkorja. Določila je cene in naročila zvezi tovarn, da naj se dogovore, kdo bo sladkor dal. Vse se je prav sponeslo.

Pri nas bo posebno težko šlo letos z mlačvo, ker mlatičev ni doma. Ker imamo precej mlatilnic, bodo morale te vse moči

napeti. Zdej se bo šele prav izkazala dobrota motorjev na bencin, ki v enem dnevu omlatijo tudi velikemu gospodarju vse, kar je našel. Bali smo se že, da letos ne bo mogoče dobiti bencina, ker ga za vojaštvo toliko gre in so imeli glavne vire petroleja v Galiciji Rusi v rokah. Odkar so naši zopet osvojili okolico Stryja, Drohobiča in Borislava, kjer so v srednji Evropi glavni vrelci petroleja, — večji so samo v Batumu pri Kaspiškem morju na Ruskem — je petroleja in s tem tudi bencina za naše kraje zadosti. 200 vrelcev so Rusi zažgali, 2800 jih je še ostalo. Prav bi bilo, ko bi se letos pri mlačvi ravnali po navadi severnih kmetov. Tam ne hitijo tako silno kakor pri nas, ko hoče vsak do sv. Roka že vse spravljeno imeti. Če je sila, omlatijo, kar je za sproti potrebno, precej. Drugače je pa mlačev delo za deževne dni in za zimo, ko ni drugega opravila. Tako bi tudi pri nas prav lahko napravili. Ker se kozolec vedno rabi, bi se suho žito izločilo v podu v bolj visoko kopo ali pa v kaki suhi šupi. Saj poleti povsod stelje manjka. Košnja bo letos delj trpela, zato naj mlačev počaka. Žito ne bo ušlo, če pa trave ne pokosimo, ne bo otave, ne bo krme. Če pridejo k tebi z motorjem tudi pozno jeseni, bodi zadovoljen. Morebiti bi vendar dobil sam potrebne mlatiče tudi zgodaj, ker dobro plačaš in daš obilo pijače. Ozirati se pa moraj tudi na druge. Zlasti v tem času naj se pokaže, da smo res bratje med seboj.

Kakor se kaže, nas Bog podpira pri delu. Letina je zgodnja, precej bolj, kakor druga leta, da bo vsak lahko pravočasno začel in tudi končal. Dosedaj je vse delo opravljeno. Opozorjam še enkrat, da nikar teleta prodajati. Plemena živina bo imeja tudi po vojski veliko ceno. Pomagati bo treba z živino krajem, ki so vse izgubili.

Slike in črtice z bojišč.

Iz življenja slovenskega vojaka za časa karpatskih bojev. Janez Ruželj iz Mirne je pisal svojemu stricu koncem marca:

»Ljubi stric! Dobil sem Vašo karto; od veselja takoj odgovorim... Dosedaj sem bil že večkrat v ognju. Šest dni sem bil pri Gorlicah. Tam smo streljali samo iz kritja. Potem smo šli pa v Karpate. Tam je bila pa huda zima, veliko snega. Morali smo prelezti in preplezati velike višave in še težko obloženi, ker nismo mogli čez, dokler niso saperji napravili potov in prelazov. Ko smo prišli čez, so nas Rusi precej pozdravili s svincem. Srčno in pogumno smo šli nadnje ter jih pobijali kakor volove, da so se takoj drugi dan morali umakniti za pet km nazaj. Mi smo jo udri za njimi in v neki dolini zajeli 400 kozakov. Polagoma smo šli naprej ne strašče se ruskih šrapnelov in granat. Naša artiljerija jim je namreč krepko odgovarjala in naše strojne puške so naglo ragljale. Enkrat smo ujeli in pobili dva regimenta ruskih vojakov. Naleteli smo nanje v neki dolini, pa smo skrivoma jeli pučati, in sicer eni od leve, eni od desne

strani. Jaz sem bil med prvimi, ki smo streljali... Sreča za nas je bila, da je tudi naša artiljerija dobro zadevala. Tako smo se počasi pomikali do mesta S. Tam smo se 8 dni in 8 noči naprej in naprej tepli; nato smo se pa z naskokom navalili na mesto. Seveda je bilo tudi veliko naših ranjenih, ker je bil sovražnik skrit po hišah. Le z veliko težavo smo jih spravili vun iz mesta. Pozneje smo prodirali proti Stanislavu. Tam smo se borili zopet 10 dni. Pri neki postojanki blizu Stanislava sem bil tudi jaz ranjen. Dobil sem dve krogli v nogo nad kolenom. Rana je že skoro zdrava. Ako Bog dá, se še vidimo. Veliko sem že pobil Rusov; za te moje bolečine jim bom že še dal svinca zobati. Pil že nisem druge pijače nego vodo čez dva meseca. Z Rusom bova že še imela račun!

Pozdravim...

Smrt odličnega vojaka - Orla. Dne 17. majnika je padel v Galiciji Janez Kožar, doma iz Slatnika pri Ribnici, eden najboljših fantov našega kraja, razumen, moder, delaven, član Orla in Marijine družbe ter neustrašen junak. Sam njegov stotnik g. Franc Lenart naznanja njegovo smrt njegovim staršem takole:

»Težko mi je, da Vas moram obvestiti, da je Vaš Janez, ki je bil uvrščen v moj oddelek, včeraj 17.5. ob 6. polpodne padel. Meni in vsem ljudem mojega oddelka je bil vedno ljub tovariš, mož, na katerega ne bomo pozabili; on živi v našem polku kot junak naprej. Pred enim tednom je bil predlagan za odlikovanje, žal, da mu ni bilo usojeno, častno svetinjo osebno sprejeti. Včeraj smo prišli na drugo mesto in slučaj je hotel, da je bil ravno v tem hipu zadet, ko je odložil nahrbtnik. Kroglja je šla skozi želodec in v četrtr ure je bil mrtev. Postavili smo mu lep križ. Kraj je vzhodno od Mezolowke.«

Ali je mogoča lepša pohvala iz peresa kakega stotnika? — Mi vsi žalujemo po tem dobrem mladeniču. Starše pa naj Bog potolaži. Ti pa, dragi Janez, v miru počivaj v daljni, daljni Galiciji!

Trdno zaupanje slovenskega moža-vojaka. Štefan Messner iz Doba na Koroškem je bil poklican ob izbruhu vojske v Galicijo. Bil je 7 mesecev v Karpatih in mnogokrat v hudem ognju. Ozebel je v noge ter prišel v bolnišnico v Budimpešto. Pozneje so ga poslali v Celovec, odkoder se je zopet podal na bojišče. Svoji ženi je poslal to-le tolažilno pismo:

»... Ne žaluj preveč, ker sem zopet poklican na bojišče. Je že tako božja volja. Tudi meni je težko, ker sem tako daleč od tebe, a moja tolažba je molitev v teh težkih urah. Ako količkaj morem, grem vsak dan proti noči na hribček k Materi božji prosit tolažbe in pomoči. Oddaljena je ta cerkvica kake četrtr ure od kraja, kjer sem nastanjen. Ne smeš obupati; Marija bo uslišala naše prošnje, če se bomo k njej zatekli z otroškim zaupanjem in ljubeznijo. Že tolikokrat je bila Marija moja rešitev, če sem iskal pri nji pomoči! Tudi zdej bo uslišala naše prošnje. — Moramo pač potrpeti in se Bogu izročiti, saj »kar Bog stori, vse prav stori.«

Bog nas skuša, zato nam nalaga križe, obenem pa nam pošilja priložnost za pokoro, ker smo ga žalili. Če nam dobro gre, kaj radi pozabimo nanj. Koj stanovitno prosi Marijo in prepričana boš, da me bo rešila iz nevarnosti. Trdno upam, da se bom še povrnil k svoji zalujoči ženi in k nečolžnemu otroku. Skušal bom tudi z božjo pomočjo ustreči Tvoji želji, da se bom zdržal opojnih pijač . . . Delaj toliko, kolikor lahko. Bodi potolažena in zaupaj na Boga!

Za naše gospodinje.

KUHINJA.

Pehtranov kis je prav zdrav in okusen za solate in omake. V steklenico nareži za četrti del lepega svežega pehtrana in zalij z dobrim vinskim kisom, čez osem dni odlij kis v drugo posodo.

Sveži pehtran za zimo. Julija naberi v suhem, lepem vremenu krepke pehtranove vršičke. Pripravi si čiste steklenice. Ker mora biti pehtran tako dolg, kakor je steklenica, naj bodo te bolj majhne. Steklenice morajo biti popolnoma suhe. Pripravi si v treh posodah čiste vode, prva mrzla naj bo na mizi, drugi dve vreli na ognju. Prva je za izpiranje pehtrana, druga za kuhanje in tretja za zamaške. Zdrave, lepe zamaške vrzi v krop in kuhaj jih 15 minut, med tem jih potlačaj večkrat v vodo, kajti če ni zamašek dobro prekuhan, se rado kaj pokvari. Ko so zamaški kuhani, vtakni pehtran v krop, ki je zanj namenjen; ko je vrel 4 minute, ga poberi lepo s penjarico ven in položi na sito, dokler se ne ohladi toliko, da ga primeš lahko s prsti, potem devaj v steklenice, in sicer tako, da je vrh zgornj. V vsako steklenico deni le toliko, da ni preveč natlačeno, zalij s krompom do grla in zamaži zamašek v grlo stekleničino, če je predebel, potolci s kladvom, steklenico pa drži tačas v roki. Potem zapečati. Tako pripravljen pehtran izgubi sicer nekoliko svoje barve, ohrani pa svoj okus in se porabi pozimi kakor sveži.

S škrobom ali s krompirjevo moko potvorjeno smetano spoznaš, če kaneš vanjo jedove raztopine, ki postane rdečkasta, če je v smetani škrob.

Maslo potvarjajo z lojem, z rastlinskimi maslom in drugimi manjvrednimi rečmi in barvajo z anilinom ali s korenjevim sokom. Barvanje z anilinom je zdravju škodljivo. Maslo ima samo na sebi deset do 12 odstotkov vode, zažnete se lahko vanj do 20 odstotkov vode. Tako maslo cvrči in poka na ognju.

Navadna buča je kot pridevek naše hrane premalo v navadi, a daje prav okusne prikuhe. Mlade bučice održi takoj, ko je uvelo cvetje, in kvasi na jesihu kakor kumarice. Za dobro pest debele buče pari na olju ali na maslu in na sladkorju, za okus prideni paradiznika, peteršilja in česna. Lahko se tudi izvotlijo kakor sladke buče in napolnijo s sesekanim mesom, kruhom in jajcem. Prav dobra jed je zribana buča, raztepena z jajci in moko ter ocvrta. Kisla buča je jako okusna. Zriblj debelo bučo kakor repo in namakaj dve

uri v kis. Potem napravi blede prežganje, zreži vanj malo česna, iztisni bučo in deni na mast, pokrij in pari počasi. Malo kumine, malo paradizja in žlico smetane. Ko je gotovo, vlij na kuhan obeljen krompir ali daj poleg žganecv. Bučo razreži na kosčke in pari dve uri na sladkorju. Bučni sok iztisni in kuhaj z enoliko količino sladkorja, dokler se ne strdi kaplja in spravi v stekleni posodi. Je dober lek za kašelj, vročnico in vodenico.

ZDRAVSTVO.

Rdeče jagode, borovnice, črešnje, maline, kopine imajo v sebi dosti zdravilnih moči. Otroci imajo čas, da jih nabirajo. Letos, ko ne more vsak z njimi na trg, naj si jih pa pripravi doma. Bolezni ni še nikdar zmanjkalo, kuhan sad pa se prilega zdravemu in bolehevemu, ozdravi bolnika. Borovnice in črešnje se posuše lahko tudi po stari navadi ali najbolje so kuhane na sladkorju. »Gospodinja« je prinesla lani in še prej dosti dobrega poduka, kako se napravi sadni sok, sadna mezga in podobno. V vsaki vasi je kaka bolj razumna ženska, ki bi lahko naredila to delo, ki ni ravno toliko zamudno, če se gleda na korist. Kuhano sadje se bo lahko in drago prodalo, če se ne porabi doma, bilo bi pa velike vrednosti za vsako hišo, posebno kjer so otroci in starčki, da ima gospodinja nekaj steklenic sadja. Kako vesel ga bo mož, ko se bo vrnil izmučen iz dolgotrajne slavne vojne.

Oreh. V vročem poletnem delu, posebno pri žetvi, dobe ženske rade hud glavobol, zbada jih v pasu, nekaterim se vzdiguje tudi iz želodca. Navadno mine v treh dneh. Jako dobro je, da namočiš debelo brisačo v kis in oviješ okrog pasu, vrhu te ovij še volneno reč. To potegne bodce hitro ven. Ako ne mine še in se je segrl ovitek, deni družega. Še bolje kot jesih je, če navežeš svežega majarona ali vrednice in deniš zopet sveže, kadar se ugreje. Na glavo si naveži španske ali navadne mete. Za pijačo si napravi črno kavo s kumino in limono, če ti diši, sicer je dober vrednjakov hladen čaj. Počitek je glavni lek, ali bedna gospodinja nima časa zanj. — Za to bolezen dene prav dobro mlačna kopel iz izkuhe sveže detlje. Kdor ne utegne narediti tega, naj naredi brisačo v mrzlo vodo, okisano z dobim kisom in naj se izdrigne po vsem životu. Ravno pri hudem delu je silno potrebno, da se umiješ vsak dan po celem telesu.

Žejja je huda pri poletnem delu; voda, ki se nese na njivo, je kmalu sparjena in sparjena voda ni zdrava. Nanese tudi, da se napije kosec ali grabljica iz kake kalne luže, in se napije bolezn. Pa zato ni potreba, da bi se nalival delavec s kakim spančanim vinom ali s pivom. Taka vina, sparjeno pivo, so še trikrat bolj nezdrava. Dober vinski kis ali sadjevec, primešan vodi, ji vzame vsjo škodljivost, oslajena krljeva voda hladi in daje moč. Zdaj so črešnje, jagode, borovnice. Skuhaj malo tega sadu s sladkorjem in devaj med vodo, imela boš okusno in zdravo pijačo. Za kalno vodo si napravi lipovega oglja in zmešaj žlico prahu v kupici vode, pusti malo postati in prelij. Ogiblji se tudi premrzle pijače. Marsikdo skupi poleti pljučnico samo

s tem, ker se nalije z mrzlo vodo, ko je razbeljen kakor peč. Kislast sladkorček potolaži žejo, previdnost te obvaruje bolezn.

Vodenica nastopi rada po kaki drugi bolezn ali vsled opešanja krvi. Ako jamejo zatekati roke ali noge, trebuh ali prsa, obrni se hitro in poišči zdravnika. Ne uživaj vsega, kar ti svetuje Jera in Mina, sosed in znanke, varuj se posebno zdravil, ki ženejo premočno na vodo ali na blato. Ogiblji se piva. Izpij vsako predpolodne žlico prahu jajčih lupin na dveh žlicah dobrega vina. Staro domače zdravilo je tudi naslednji čaj:

Za vodenico. Raztolci pest brinjevih jagod, razreži dve pesti brinjevega lesa, dve pesti prike, dve pesti sladke korenine, pest grenkuljice in pest rožmarina. Primešaj temu pest bučnega semena in devaj žlico te zmesi na četrt litra kropa. Naj vre deset minut. Uživaj večkrat po žlici.

Ovitek za trebušni vodenični otok. Prevri na tri četrt litra vinskega kisa tri pesti posušenega rženega kruha in dve pesti brinjevih jagod, razmaži po rjuhi, dokler je vroče in ovij z gorkim ovitkom trebuh. Zjutraj se zdrigni z arnično tinkturo.

En kosček pokore

naj bi si vendar naložili sedaj v tem času, ko nas Bog sam z grozno vojsko glasno kliče k pokori.

Če vojska že tako strašne žrtve zahteva in take silne rane zadaja, naj bi vendar tudi nekaj koristi prinesla. Korist in sad vojske pa naj bi bilo **duhovno prerjenje ljudstva**. Če ta vojska v uživanje zatopljenega človeštva ne zmodri in ne zdrami, potem mu ni pomoči. Porabimo torej ta vojni čas v to, da se ljudstvo pravno dvigne in prerodi! Ena glavnih stvari pri tem pa je gotovo zmernost. Ne morete si misliti, kako naj bi se pravno življenje zboljšalo, ne da bi nehala dosedaj navadno pijančevanje. Ravno sedanj čas ni primeren, ampak prav posebno primeren za to, da se sveta treznost priporoča in razširja.

Bliža se praznik Družbe treznosti ali Svete vojske: sv. Janez Krstnik. Ta dan — to je četrtek, 24. junija — bodi **abstinenčni dan po vsem Slovenskem**. Ta dan naj bi nikdo ne pokusil nobene opojne pijače, in kar pri tem prihrani, daroval v najboljši dober namen: **za oslepele vojake**. Ti darovi naj se pobirajo v nedeljo 27. junija in pošiljajo »Sveti vojski« v Ljubljani. — To malenkostno pokoro naj bi si pač vsak naložil z ozirom na tako blag namen in z ozirom na to, kako vročino in žejo zdaj vojaki prenašajo!

V nedeljo 27. junija naj pa imajo tudi povsod, kjer je kaj abstinentov ali organiziranih zmernikov, svoj **občni zbor**, pri katerem naj se nanovo navdušijo za sveto treznost, da jo hočejo sami zvesto držati pa tudi pri drugih kar najbolj širiti; in to zlasti zdaj v času vojske, ko nas Bog takó kliče k pokori in ko smo ravno glede pijačevanja pokore najbolj potrebni!

Za ljubljanske abstinentne in njih prijatelje pa bo na kresni dan na Rožniku ena sv. maša ob 5. uri s kratkim nagovorom in ena ob 1.6. (ob vsakršnem vremenu). Ljubljanci, pridite!

Vprašanja in odgovori.

Franca A. — Staroselo pri Kobaridu, zdaj v Črnomlju. V okolišu vojnega ognja tudi vojna pošta ne deluje. Ni pričakovati, da bi starši dobili kako pismo, dokler sovražnik ne bo pregnan. Ako pa so se starši preselili v kak tak kraj, kjer so naše redne poštne zveze, se bodo pa gotovo sami oglašili. Zaenkrat treba počakati.

F. M. P. v P. Zavarovalnica bo izplačevala podporo v vsakem slučaju. Ako bi bilo mesto zasejeno, se bo pravočasno preselila na varno.

Tedenska pratika.

18. junija.

1. Feliks in Fortunat.
2. Marka in Marcellin.
3. Sv. Arnulf, redovnik iz Nizozemeljskega pri Bruselu. Mlada leta je preživel vihravo, zato pa je pozneje, ko je stopil v cistercijski samostan v Vilariju, tem bolj strogo živel in kazal, kaj je treba za nebesa trpeti.

Solnce v. 4. u. 01 m. — z. 8. u. 01 m.
Luna v. 9. u. 32 m. — z. 11. u. 18 m.

19. junija.

1. Sv. Gervazij in Protazij, mučenca izza rimskih časov, umorjena l. 387. Na kraju njihove smrti, kjer so bili hranjeni njuni sv. ostanki, ki so jih našli vsled prikazni sv. Ambrozija, so se godili brezštevilni čudeži, kakor izpričuje sv. Avgustin.
2. Sveča Julijana Falkonerijska, ustanoviteljica nunarvinitij ali služabnic Device Marije, je živel koncem 13. in početkom 14. stoletja v Florenci in srbela predvsem za povzdigo cerkvene službe božje. Umrla l. 1344. v starosti 70 let.

Solnce v. 4. u. 01 m. — z. 8. u. 01 m.
Luna v. 10. u. 45 m. — z. 11. u. 34 m.

20. junija.

1. Sv. Silverij, papež, muč., je l. 536. zasedel papeški tron, in sicer zoper zlobno voljo carigradske cesarice Teodore, ki je hotela v Carigradu umestiti nekega krivoverskega patriarha. Cesarica je Silverija obdolžila, da se je zvezal s sovražnimi Goti zoper carigradske vojske, in čeravno je sam vojskovodja Belizar izpričal njegovo nedolžnost, je bil vendar pregnan v Malo Azijo in na njegovo mesto je bil izvoljen Vigilij, katerega je cesarica podpirala kot svoje orodje. Silverij je umrl na otoku Palmaziji v Tirhenskem morju; trdi se, da je bil zavratno umorjen l. 540.
2. Sveča Florencija ali Florentina. Ime je latinsko in pomeni: cveteča, Cvetoslava, opatica.

Solnce v. 4. u. 01 m. — z. 8. u. 01 m.
Luna v. 11. u. 59 m. — z. 11. u. 51 m.

21. junija.

1. Sv. Alojzij (Vekoslav), spozn., je bil rojen l. 1568. iz knežjega rodu Gonzaga v Kastilijonu na Laškem. Njegov oče ga je kot prvorojenca določil za vojaško službo; a Alojzij se je odpovedal dedščini in v 18. letu stopil k jezuitom; ko je razsajala kužna bolezen in je sv. Alojzij strešel bolnikom, je vsled tega umrl leta 1591., star komaj 21 let. — Sv. Alojzij je vsled svoje odlične nedolžnosti in svetlosti zavetnik in vzornik mladine.
2. Sv. Alban, muč., umrl l. 236.
3. Sv. Rufin.
4. Sv. Evzebij.
5. Sveta Demetrija.
6. Sveta Marcija.

Solnce v. 4. u. 01 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 1. u. 16 m. —

22. junija.

1. Sv. Ahacij, muč.
2. Sv. Pavlin, škof, sodobnik sv. Martina, je bil rojen l. 353. v Bordó na Francoskem. Zaslovel je kot izvrsten govornik, pesnik in je postal celo

cesarski namestnik. A milost božja ga je namenila za druge namene. S privolenjem svoje žene se je od nje ločil, razdelil premoženje med uboge, postal duhovnik in končno škof v Noli na Laškem. Njegov sv. sovrstnik Ambrozij, Hieronim in Avgustin ga nadvse hvalijo. Zapustil je tudi veliko učeniških spisov. Umrl l. 431.

3. Sv. Nicej, škof.

4. Sv. Janez, neapoljski škof.

Solnce v. 4. u. 02 m. — z. 8. u. 02 m.

Luna v. 2. u. 39 m. — z. 0. u. 09 m.

23. junija.

1. Sv. Zenon, škof (semertija se imenuje tudi vojaški častnik), je bil mučen v arabski Filadelfiji ob času Galerija Maksimijana.

2. Sv. Eberhard, nadškof v Solnegradu, je živel 1090—1164.

3. Sveča Sidonija.

4. Sv. Agripina.

5. Sv. Edeluuda, kraljica, opatica. S privolenjem svojega moža, angleškega kralja Egrida, je stopila v koldinghamski samostan, kjer je bila opatica sv. Eba, kraljeva teta, in tam je napredovala v svojem čednostnem življenju dokler je ni odpoklical nebeški Kralj l. 679., da jo poplača z neverljivo nebeško krono.

Solnce v. 4. u. 02 m. — z. 8. u. 02 m.

Luna v. 4. u. 04 m. — z. 0. u. 29 m.

24. junija.

1. Sv. Janez Krstnik, zadnji starozakonski prerok, predhodnik Zvetičarjev, je krstil Jezusa v Jordanu, oznanjeval pokoro in prihod Mesijev. Kralj Herod Antipa ga je zavoljo Judov pahnil v ječo in tam je bil vsled nakan pohotne Herodijade obglavljen, ko je že začel Jezus učiti po Judeji.

2. Sv. Favst.

3. Sv. Orancij.

4. Sv. Teodul.

Solnce v. 4. u. 02 m. — z. 8. u. 02 m.

Luna v. 5. u. 31 m. — z. 0. u. 56 m.

Najnovejše vesti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. junija. Uradno razglasajo: V bojih pri Plavah je pustil sovražnik, kakor se je sedaj dognalo, preko 1000 mrtvih in zelo veliko ranjenih pred našimi postojankami. Včeraj so naše čete pozno zvečer odbile nov napad kakor vse prejšnje. Italijanji niso mogli na fronti ob Gočnikjer prodrati. Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se ni dogodilo nič bistvenega.

Dunaj, 14. junija. Uradno razglasajo: Zvezne armade v srednji Galiciji so včeraj vnovič napadle.

Ruska bojna črta vzhodno in jugovzhodno od Jaroslava je bila po ljutem boju predrta in sovražnik z najtežjimi izgubami prisiljen, da se je umaknil. Od današnje noči se Rusi tudi pri in južnovzhodno od Mosciske umikajo, 16.000 Rusov je bilo včeraj ujetih. Boji južno od Dnjestra se med tem še nadaljujejo. Pri Derzowu južno od Mikolajova so naše čete krvavo odbile štiri močne napade. Sovražnik je končno v begu izpraznil bojišče.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 14. junija. Uradno razglasajo: Armada generalnega polkovnika Mackensena je v širini 70 km iz svojih postojank med Czerniawo (severozahodno od Mosciske) in Sieniawo podvzela napad. Sovražne postojanke so bile na celi bojni črti z naskokom zavzete. V naše roke je padlo včeraj 16.000 ujetnikov. Napadi čet

generala Marwitza in generala Linsingena tudi napredujejo.

Blizu Eucowimija severozahodno od Šawl smo vzeli nekaj sovražnih postojank, 3 častnike in 300 mož. Južnovzhodno od ceste Mariampol-Kowno so naše čete v naskoku vzele sprednjo rusko črto in ujele 2 častnika in 313 mož.

Najvišje armadno vodstvo.

To in ono.

Ne kolnite! Lahi pravijo, da nam hočejo prinesiti kulturo, mi pa imamo laške kulture do grla dovolj: kaj mor stopi Lah, tam se sliši grda kletvica, ki se prime kakor lep otroka in odraslega. Ako poslušamo naše otroke, vojake ali delavce — vedno slišimo, da izučajo ostudne besede, katerih pomena večinoma ne razumejo, ki pa imajo neko čudovito moč in veliko privlačnost do njih. Slovenci! Vojska je z Lahom. Naj bo vojska tudi zoper strašno preklinjanje, ki so ga donesli k nam in ki kliče božjo jezo na nas. Izobražen narod ne preklinja. Vsak in vse naj nastopi odločno zoper preklinjanje. Ne dopuščajte, da se pohujšuje nedolžen otrok po odraslih; ako otrok ne bo slišal, ne bo ponavljal in ne vedel. Posebno šolske oblasti imajo tu veliko nalogo, saj gre glas o naši surovosti daleč preko mej naše dežele. Kletvina nam pač ne bo izprosila blagoslova miru in zmage.

Majhna razlika. Ilija Gregorjev je poslušal, ko se je pogovarjal njegov oče z vpokojenim državnim svetnikom Nikolajem Lebedinom. Oče je omenil, da morajo zdaj diplomati molčati, ker imajo besedo samo generali. Ilija je povprašal: »Kaka razlika je med diplomati in med generali?« — Oče mu odgovori: »Razlika je res majhna, pravzaprav jih razločuje le črka »u«. Je namreč taka: »Generali so uniformirani in diplomati niso informirani.«

Med dobrim in slabim

pri jedi nič ne razločujemo, kajti često je za želodec kaj takega težko prebavljivo, kar nam je prej prav dobro teknilo. V takih slučajih je dobro, da se ima pri hiši Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice, katere pospešujejo prebavo, odstranjajo krče, uredijo odvajanje, ojačijo čreves in uredijo menjavanje snovi. — Vporabljajo se z uspehom tudi za preprečenje odebelelosti. Pri vsem pa so popolnoma neškodljive točno in lagodno učinkujejo in jih tudi otroci in ženske radi zavijajo. — Dobro služijo nadalje pri gorečici, pomankanju teka, kolcanju. — 6 škatlic pošlje za 4 krone 40 vin. poštaine prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr g. št. 16 (Hrvatska). Imenovano domače zdravilo zasluži najtoplejše priporočilo. sios — —

Dobre knjige.

Tretji natis nemščine brez učitelja. I. del: Nemška slovnica za samouke. Že drugi natis te knjige se je vsestransko tako prikupil, da se ga niso posluževali le samouki, temveč se je jel bolj in bolj širiti tudi v šolah, kjer je nudila knjiga, kot najprijaznejša za pouk nemščine, učiteljem izdatno pomoč. — Tako se je pokazala silno hitro potreba tretjega natisa, ki je ravno-

kar išel. Ta natis je še neprimerno boljši od drugega, tudi je za 24 strani pomnožen. Cena pa je ostala neizpremenjena in znaša 1 K 20 vin. za broširan izvod. Drugi in tretji natis te knjige je izdal spreten vesčak na podlagi dolgoletnih izkušenj.

Dobi se tudi drugi del »Nemščine brez učitelja«, ki je bolj praktičnega pomena in obsega slovensko-nemške razgovore za razne stanove, prilike in potrebe; tudi drugi del velja broširan 1 K 20 vin. Oba dela skupaj vezana v celo platno pa veljata samo 2 K 80 vin. — Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Pregled avstrijsko-italijanskih bojišč. Najbolji pregled vseh evropskih bojišč tudi slovenski zemljevid Evrope, ki je izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Zemljevid nudi vsa evropska bojišča pa tudi celo Italijo in popoln pregled Jadranskega morja, ki utegne biti pozorišče velikih pomorskih bojev. Zemljevid vpostava tudi krate v Afriki onstran Sredozemskega morja [Tunis itd.], v katerih je Italija vojaško zaposlena. Zemljevid nudi seveda tudi točen pregled Dardanel, Bospora in Črno morje z okolico v Evropi in Mali Aziji. Dobrodošel bo torej za vse potrebe, ker nudi enoten pregled vseh krajev, ki so prišli in utegnejo priti za časa evropske vojske vpostev. Cena 2 K 40 vin. za zemljevid je zelo nizka.

Šestnedeljska pobožnost k sv. Alojziju. 3. natis. Cena 20 vin. Ohranjenje nedolžnosti, razsvetljenje pri volitvi stanu, lubezen do Marie, obilen blagoslov pri učenju se krasni sodovi te pobožnosti, ki se mladini sama ob sebi prihubila. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Nemščina brez učitelja. I. del: nemška slovnica; II. del: slovensko-nemski razgovori. Vsak del zase broširan 1 K 20 vin., oba dela skupaj vezana 2 K 80 vin. — Vsem, ki se poklicani v vojne službe in niso veseli nemškega jezika, bo ta knjiga pravi dobro služila. II. del obsega posebno poglavje za vojaške novince. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

4. junija Brno 59, 63, 43, 25, 66.
4. junija Gradec 29, 14, 58, 15, 67.

SKRIVALNICA.

Kje je oča, ki se sel čreshnje nabirati?

Kaj bo v nedeljo novega? Tako vprašuje vsak, kdor vé, kako zanimivo predstavo v nedeljo preskrbi občinstvu v Ljubljani »Kino Central« v deželnem gledališču. V nedeljo predstavlja krasno igro v treh dejanjih »Vojna sprava«, velekomično »Kuharične sanje«, veseligr »Vutke v nabuhlosti« ter najnovejša kinematografska vojna poročila. Tudi za mladino primerno! Predstave se vrše tako, da se jih pred ali po nedeljskih službah božjih lahko vsak udeleži: ob 1^h11, dopoldne, ob 3., 1^h5, popoldne, ob 6., 1^h8, in 9, uri zvečer. — Prihodnji torek se vrsti globoko presunljiva drama »Očetovska ljubezen«, sijajna veseligr »Hrabri krojaček« in slika iz življenja »Pasja zvestoba«. Obisk pri predstavah je vedno večji, ker podjetje nudi res vedno zanimive in nove stvari.

1213

Izjava.

Podpisani izjavljajo, da Jožef Kerč ni nikoli govoril žaljivih besed o g. kaplanu Dobskem, kot se je trdilo. — Vir, 10. jun. 1915.
Martina Baškovec, Kaplja Antonia.

Posesnica Neža Dimnik v Trzinu kakor tudi ostale niso nič prizadete pri pismu, ki je došlo zaradi škode v gordih.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Prodajalnice razvidne po letakih.

Fritz Schulz, jur. inžirja z. r. J. Aussig n. L.

Kako pozno je sedaj?

tako se stiši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lasna znamka „1 K 0“ najbolj zanesljiva ura.

Lasna znamka „1 K 0“ najbolj zanesljiva ura.

St. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči navija	K 8.40
410 Nikel.-anker.-Roskopf ura	4.30
706 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5.90
719 Srebrna rem. ura	1.60
720 Srebrna cilind. rem. ura	6.70
1450 Bela kovinska verilica	2.60
916 Srebrna verilica	1.10
89 Double meta verilica	3.90

Velika izbora ur za gospode in dame, verilice, prstane, broške, obiske, zapetostke, navratne verilice, uhane, bluge v zlato in srebrn. namizna orožja, daljnogleda itd. v velikem ilustriranem

ceniku z mnogimi podobami katerih zahtevate ceno in poštno prelopa.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnajprej pošlje. Neupajajoče naročnjam. Vse ure so natanko preizkušene.

Lasna tovarna ur v Štöri

H. SUTTNER v Ljubljani št. 1

1200 Nima modene podružnice.

Naročajte sobotnega Slovenca!

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanje sprejema proti požarnim škodam v razmerenih izločenih stavbah, kakor tudi stavbe med drugim gradnje z vse premožne blage mobilije, pohištvo, stroje, živino, vnapreje in naknadno, z vse-pojavilo požara, lita in kmeta, v stavbah proti vrstam, z sprejema tudi zavarovanja za življenje, mirna dolžnost in druge kondicije in proti nesgodam, veslovrstne področje, stari kakor tudi posamezne osebe za dolžnost življenjske zavarovalnice, od katere ima tudi dolžni eden krogiški polnopravni.

Varnostni kapital in dohodek, ki se znaša 1.000.000 K, vključno s poskodbami iz leta 1915 na K 788.247.27.

Dolina, stroške zavarovanja se te odliki slovenski novici, kateri se vsaki dan izdajo.

Pomoške in potaenile šate razmatljanje, glavne povzorniške v Celju in na Prosocki, kakor tudi po vsaki tarafi nastavljeni povzorniki.

Čene primarno, lita povzorn in naknadno izplačila.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,
 v. p. drž. živl. in rečne, nezš. in jamsk. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživo je in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanih koncev 1913 K 170.217.149-00
 Stanje nar. fondov koncev 1913 K 43.424.496-17
 V letu 1913 se je izplačalo zavarovaneem na dividendah (ostega dobička) K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. Prospekti zas onj in poštnine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Kdor ima na prodaj
 kakršnekoli
poljske pridelke, živila

ter drugo blago domačega izdelka, dobi dobrega kupca, če piše na

„Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo v Ljubljani“

posebno se iščejo vsakovrstna žita, ajda, krompir drva itd.

Cene po dogovoru. Plačilo takoj!

Društvo ima svoje prodajalne na Kongresnem trgu št. 2 in Zaloški cesti št. 15 ter na Glincah št. 214. 935

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomur zastonj in poštnine prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
 o. in kr. dvorni založnik, Brück št. 752 (Češko).

Pristne nikeln, žepne ure po 4-20 K, 5- K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln, budilka 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9- K. Pošilja se po povzetju. - Neugajajoče se zmenja ali denar nazaj.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kuverte s firmo,
 - - pisma, - -
 - račune itd -
 izvršuje natančno po

: naročilu :
 : Katoliška :
 : tiskarna :
 v Ljubljani.

OSTANKI novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše svilnate rute so došli na zalogo. Ostanke pročajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač, v Ljubljani v Selenburgovi ulici št. 5, v prvem nadstropju, nasproti pošte. — Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan, takoj ko dobimo naročilo. — Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut. Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje „HERMES“ Ljubljana
 Selenburgova ulica št. 5 D.

820

Toplo priporočamo vsem rodbinam
krasne ostanke blaga
 za obleke, suknje, bluze, srtače itd.

Novih lepih vzorcev
 5 kn zavoj K 15.—, lepša vrsta zavoj K 20.—, najlepša vrsta zavoj K 25.—
 franco po povzetju pošilja:

A. Telinek, l. češka tkalnica v Jimramově (Morava).
 Zelo topla priporočeno. Kdor poskusi, kupi vnovič.
 Obleče se lahko cela rodbina!

Poselno letos se veliko ležeče na dobrem poljskem orodju, da se sile z lahkoto in hitro opravi, vsled tega naj vsak kose naroči le pri gospodu 702 12

F.S. Škrabar v Višnji Gorci,
 kateri že več let razprodaja priznano najboljšo, garantirano dobro

TURŠKE KOSE

v dolžini	50	61	67 cm	72	78	in	84 cm
po	K 1.00			K 2.00			

Pri naročilu na 10 komadov skupaj poštnine prosto na vsako poštnjo. Prepročalski dobe primeren popust.

Volno

evčejo, oprano in neoprano lupim vsake množine po najvišji ceni proti takojšnjem plačilu, ter plačam vožnjo sam. **Deletrgovina R. Stermecki,**
 Celje št. 16, Štajersko. 513

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg.strovana zadruga z omejenim jamstvom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno poležnice vseh hranilnic.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo konec leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

I. predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Fran Horštnik**, c. kr. profesor v p. v Ljubljani; **Dr. Ferdo Cekal**, stolni kanonik v Ljubljani; **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **dr. Jožef Grušen**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Koblar**, dekan v Kranju; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Papež**, odvetnik v Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; **Anton Sušnik**, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**, prof. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Cadež**, katehet v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **K. Gruber**, c. kr. št. rač. oficijal v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Priporočamo

Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovencem!

Kava

50% ceneje!

Ameriška številna kava, lepo dišča, izdatna in zdrava, 5 kg vreča za pekušnice K 11,- pošt. prosto po povabilu. Pol kilograma prvovrstnega črnega kava za K 2-20 pošlje A. Schapira št. 472, Ljubljana, in vrniti GALANTA.

OPROZJE in KOLESA
na obroke. Posebni cenik pošljete 11. ceniki razstavi.

F. Dašek, tovarnarstva, koles, žvanzih strojev. Opofno ob celi. Tel. 7125, Češko. 5357

Naročajte „Slovenca“

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MAKIJE TEKE
ZIJE ČESTA ST. IS NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH
TEVAJTE PRVI SLOB. CENIK
BREZPLAČNO

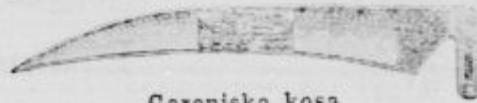
Velika svota denarja
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana. 476

Najboljša kosa

se dobi samo

pri prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik
Kranj št. 151 (Gorenj.)

Gorenjska kosa

65,	70,	75,	80cm
67p,	71p,	74p,	8 pesil

stane samo kron 2.-, 2-20, 2-40, 2-60

za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštine prosto!

Zahtevajte krasni, ilustrovani cenik zastoj!

!! Agitirajte za „Domol uba“ !!

Preči okuženju

se moramo tembolj zavarovati, ker nastopajo zdaj v večji močjo bolezni, kakor škrlatica, ošpice, koze, kolera, tifus. Zato naj se uporablja posvoda, kjer so take bolezni, razkuževalno sredstvo, ki mora biti v vsakem gospodinjstvu. Najbolj primerno razkuževalno sredstvo sedanjosti je neoporečno

LYSOFORM

ki se dobi brez duha, nestrupeno in poceni v vsaki lekarni in drožeriji po 90 vin. Lysiform je hiter in gotov, radi tega se poročajo zdravniki za razkuževanje na bolniški postelji, za izpiranje ran, oteklin, za antiseptične obveze.

Lysiform-milo

je prijetno toaletno milo, ki vsebuje Lysiform in učinkuje antiseptično; lahko se rabi za umivanje in za ohranitev. Naredi kožo mehko in prožno. Zapravi boste rabili samo to izbrano milo, ki je le navidezno drago, a je uporabna prav ekonomična, ker milo dolgo traja. Komad stane K 1-20.

Lysiform s poprovo vodo

je močna antiseptična ustna voda, ki deluje iz ust takoj in gotovo odstrani in zadržati in ohrani. Lahko se tudi rabi na zdravilno obredbo pri kataris v grlu, kašljanju in nabolu za grgranje. Par kapljic zadostuje na eno litro vode. Originalna steklenica stane K 60,- n. Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in razkuževanje“ pošlje na željo zastoj in poštine prosto kemik Hulmann, Dunaj XX, Petrasch 2.

Stanje vlog čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta stev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 3/4 %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4-75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vođa, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia, Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik v Ljubljani. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in ravnatelj Ljudske posojilnice. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.